

Signalizácia

V poslednom období sme mohli zaznamenať zrážky. Isté je, že vegetácia postupuje pomalšie, čo pokladáme za normálne. Po silnejšom oteplení určite príde rýchly rast a vývoj rastlín.

Jednou z tém signalizácie je **kvetovka jahodová**. Príznaky sú spozorovateľné v čase pred kvitnutím. Prejavuje sa vädnutím a usychaním pukov s nahryznutou stopkou. Najviac ohrozené sú porasty jahôd v blízkosti lesov a parkov. Ochrana je potrebná najmä pri opakovaných škodách. Na chemickú ochranu jahôd sú povolené nasledujúce insekticídy: Benevia (účinná látka cyantraniliprole) (aj v malospotrebitel'skom balení – MB, vhodné pre záhradkárov); s účinnou látkou deltamethrin - Decis EW 50, Decis Forte, Decis Protech, Delta EW 50, Delta Expert, Dinastia, Dinastia Expert, Dinastia Forte, Nuyard, Patriot a Sanium Ultra (iba MB); s účinnou látkou lambda-cyhalothrin - Karate Zeon 050 CS, Karate Zeon 5 CS (aj MB), Karate Zeon 5CS, Kusti, Ninja Zeon 5 CS, Sentinel, Vaztak Pro, Samuraj (iba MB) a s účinnou látkou spinosad prípravky Spintor a Nexsuba. Všetky uvedené insekticídy by sa mali aplikovať až pri zistení prvých dospelých jedincov, teda najlepšie krátko pred kvitnutím, nikdy nie na rozkvitnuté jahody!

V druhej časti signalizácie by sme radi upozornili, že koncom apríla až začiatkom mája býva spravidla pravidelne pozorované rojenie dospelých múch **mínerky pórovej**, ktorá poškodzuje cibul'ovú zeleninu, najmä cibuľu z jesennej alebo aj skorej jarnej výsadby. Radi by sme upriamili pozornosť na možnosť využiť prikrývanie porastov ešte pred začiatkom rojenia netkanými textíliami, ktoré je potrebné vykonať čo najskôr. Najčastejšie sa používajú textílie s hmotnosťou 17 gramov na m². Porasty sa prikrývajú tak, aby textília presahovala za okraj porastu aspoň 20 cm. Proti odviatiu vetrom sa okraj textílie zaťažuje pôdou, prípadne kameňmi alebo iným materiálom. Textília sa z porastu odstráni až vtedy, keď pominie nebezpečenstvo náletu príslušného škodcu. Pri jarnej generácii mínerky to býva najskôr v druhej polovici mája.

Pre monitoring a signalizáciu všeobecne možno využiť pomocné prípravky - Arboband, Floraband, Chemstop spray, Lepové dosky - žlté interiérové, Lepové dosky- žlté vonkajšie, Lepové dosky - biele vonkajšie, Lepové dosky - modré interiérové, Lepové šípky - žlté interiérové, Prípravok na ochranu stromov v spreji, Vermifix - lepidlo v spreji na ochranu stromov a rastlín (iba v MB); Arboband-lepové dosky modré, Arboband-lepové dosky žlté, Lapače škodcov izbových rastlín, Žlté lepové doštičky (všetky aj v MB) (všetky účinná látka polyolefíny) a Stopset (aj v MB) (účinná látka polypropylén), Bug-Scan® Dry Yellow aj v MB (účinná látka polybutén).

Ďalšou možnosťou sú prípravky s funkciou bioagens - Diglyphus-System a Mygliphus so živými makroorganizmami *Diglyphus isaea* (parazitické osičky), Minusa so živými makroorganizmami *Dagnusa sibirica*; Steinernema-System so živými makroorganizmami *Steinernema feltiae* (parazitické hlístice), pričom všetky sú dostupné aj v MB.

Na chemickú ochranu voči mínerke pórovej sú povolené insekticídy - Sanium Ultra (iba v MB) a pre profesionálnych používateľov - Scatto - húsenice všeobecne na pór a Decis Forte (všetky s účinnou látkou deltamethrin). Chemická ochrana je možná v období hromadného rojenia dospelých jedincov, čo bude vysoko pravdepodobné na prelome apríla a mája. Platí, že ošetruje sa maximálne raz za vegetáciu.

Okrem mínerky pórovej napáda cibuľu aj **kvetárka cibul'ová**, ktorá poškodzuje najmä cibuľu, menej cesnak a pór. V tomto období sa už liahnu muchy. Tie po týždni úživného žeru na kvetoch rôznych rastlín začnú klásť vajíčka do pôdy ku koreňovému krčku hostiteľských rastlín alebo za šupky cibuliek. Uprednostňujú najmä poškodené jedince. Larvy škodcu žerú vo

vnútri cibúľ vypestovaných z výsevu aj zo sadzačky. Dôležité je zdôrazniť, že 1 larva môže poškodiť viac susediacich hostiteľských rastlín. Pri ochrane je veľmi dôležitá **prevencia**, teda likvidácia napadnutých rastlín, hlboké spracovanie pôdy, oseedný postup (aj v prípade malých plôch) a včasný výsev alebo výsadba cibule. Na malých plochách možno zamedziť kladeniu vajíčok prikrývaním porastov netkanými textíliami, ktoré treba vykonať tesne pred začiatkom kladenia vajíčok, teda približne v rovnakom termíne ako proti mínerke.

Na chemickú ochranu je povolený insekticíd Benevia (aplikujte na cibuľu, šalotku a cesnak, aj v MB). Porasty ošetrujte na začiatku letu dospelých jedincov v rastovom štádiu dvoch listov, najneskôr na začiatku zretia (BBCH 12 – 80). Možnosťou je aj bioagens Nema-Care (účinné zložky: živé makroorganizmy *Steinernema feltiae* a *Steinernema carpocapsae*), dostupný aj v MB. Taktiež možno použiť tie isté prípravky ako proti mínerke pórovej.

Pri použití všetkých spomenutých prípravkov na ochranu rastlín je nevyhnutnou podmienkou riadiť sa pokynmi pre ich aplikáciu, ktoré sú uvedené na etikete konkrétneho prípravku na ochranu rastlín!

Ing. Maroš Lučaj
ÚKSÚP – OOR
20.04.2026